

Ne tikai pliki cipariņi

Pērn pieaudzis seksuālu noziegumu un krāpšanu skaits

DIENAS
TĒMA

● LINDA KILEVICA

Neviena pagājušajā gadā Kurzemē pastrādātā slepkavība un izvarošana nav "tumša", šie smagie noziegumi ir atklāti, un to veicēji izolēti no sabiedrības. To preses konferencē, analizējot pērnā gada, pastāsta Valsts policijas (VP) Kurzemes reģiona pārvaldes vadība. Kopējais reģistrēto notikumu skaits pērn salīdzinājumā ar 2022. gadu ir palielinājies.

Smagie procesi – "gaiši"

Pērn februārī Kurzemes reģionā likumsargi sāka strādāt reformētā struktūrā. Apvienojot piecus iecirkņus, izveidoja divus – Ziemeļkurzemes un Dienvidkurzemes. "Liela daļa kolēģu mainīja amatus, pieņākumus un darba specifiku, nācās apgūt jaunas prasmes. Samērā veiksmīgi ar šo jautājumu pagājušajā gadā esam tikuši galā," uzskata Kurzemes reģiona pārvaldes priekšnieks Indulis Blīgzna.

Pārmaiņu gadā Kriminālpolīcijas izmeklēšanas nodaļās palika mazāk darbinieku, jo bija izvērtēts, cik izmeklētāju nepieciešami katrā iecirknī. "Tika noteikts izmeklētāju skaits katrā teritorijā, izvērtējot iepriekšējo noziedzīgo nodarījumu skaitu un teritorijas lielumu, iedzīvotāju skaitu. Ņemot vērā, ka Kurzemē samazinājās izmeklētāju skaits, veikums kopumā nepasliktinājās," atzīmē I. Blīgzna.

Kopējais notikumu skaits Kurzemē 2022. gadā bija 31 577, bet 2023. gadā – 33 521.

Tie visi nav noziegumi vai likumpārkāpumi, bet reģistrētās informācijas masa, kas nonāk policijā, – riska informācijas, cilvēku zvani, informācija vienotajā 112 platformā, skaidro reģiona policijas vadība.

No visu notikumu skaita uzsākti 24 tūkstoši kriminālprocesu, pauž Kurzemes reģiona pārvaldes Kriminālpolīcijas biroja priekšnieks Rimants Kārklīšs. Tā parasti arī ir, jo vienā kriminālprocesā var izmeklēt vairākus nodarījumus, piemēram, daudzskaitlīgas veikalu zādzības. "Policija veic pirmstiesas izmeklēšanu, un mūsu uzdevums ir savākt

UZZIŅAI

VP KURZEMES REĢIONA PĀRVALDE

- 571 štata vieta.
- Strādā 476 cilvēki.
- Ir 95 vakances jeb apmēram 16% nepieciešamā darbinieku skaita.
- Mācību iespējas – Valsts policijas koledža vai trīs mēnešu apmācības cikls (vajadzīga vismaz 1. līmeņa augstākā izglītība atbilstošā jomā), kurā apgūst izmeklējošā vai reaģējošā policista profesiju.

	Kurzemē reģistrētie noziedzīgie nodarījumi	Uzsāktie kriminālprocesu
2018. g.	3919	3335
2019. g.	3820	3309
2020. g.	3530	3177
2021. g.	3183	2703
2022. g.	3154	2732
2023. g.	3293	2748

Seksuāla rakstura noziegumi	2022	2023
Izvarošanas	20	20
Seksuāla vardarbība	26	37
Seksuāla rakstura darbības ar personu, kura nav sasniegusi 16 gadu vecumu	9	8
Pavešana netiklībā	2	8
Pamudināšana iesaistīties seksuālās darbībās	2	10
Pornogrāfiska priekšnesuma demonstrēšanas, intīma rakstura izklāides ierobežošanas un pornogrāfiska rakstura materiāla aprites noteikumu pārkāpšana	11	17

Mantiskie noziegumi	2022	2023
Zādzības	327	290
Laupīšanas	15	18
Krāpšanas	209	310
Datorkrāpšanas	7	14

	Atklātās slepkavības
2022. g.	6
2023. g.	10

AVOTS: VP

visus lietiskos pierādījumus līdz tam brīdim, kad varam nodot lietu prokuratūrai vajāšanai," skaidro R. Kārklīšs. No visiem vajāšanā nodotajiem 75 procenti ir "vieglākie procesi", kuru izmeklēšana īsāka, – sīkās zādzības, veikalu zādzības, maza apjoma krāpšanas. Vajāšanā nodoti sevišķi smagie noziegumi – 7%, smagie – 11%. Smagāko noziegumu izmeklēšanā ilgu laiku aizņem dažādas ekspertīzes. "Jāsavāc ļoti daudz pierādījumu, liecību, daudzi kriminālprocesuālie materiāli, lai procesu nodotu vajāšanai. Veikala zādzību var nodot trijās dienās," atzīmē R. Kārklīšs. Policija cenšas atklāt pēc iespējas vairāk tos noziegumus, kur nodarīti sevišķi smagi miesas bojājumi vai iestājusies nāve. "Lielākā daļa ir "gaiši procesi", kur ir aizdomās turamās personas," pauž Kriminālpolīcijas biroja vadītājs. I. Blīgzna

piebilst, ka nav neviena, kas izdarījis slepkavību, slēptos vai staigātu apkārt un radītu bīstamību cilvēkiem.

Sabiedrība ir slima

Seksuāla uzmākšanās un personas privātuma pārkāpumi pašlaik ir sabiedrības degpunktā. Izvarošanu skaita pieauguma nav, stāsta R. Kārklīšs. "Dienā ir gadījumi, kur cietušie paši nestāsta visu taisnību," viņš atklāj. "Taču, lai sabiedrībai mierīgs prāts – visas pārbaudāmās personas ir zināmas, nav tā, ka kāds varmāka staigā pa pilsētu vai reģionu un apdraud sievietes."

Skumjāks ir fakts, ka seksuālā vardarbība ik gadu pieaug. "Zem katra procesa ir vairākas epizodes, kad seksuāli izmantoti bērni. Dienā šie noziegumi ir latenti, notiek ģimenēs. Lielāko daļu tos pastrādā tēvs, brālis, radnieks,

tuvi cilvēki, un viņi reti iznāk publiskā vidē. Ir organizācijas, kas veic pārrunas, ziņo mums par šiem notikumiem," stāsta R. Kārklīšs. Arī visos šajos neģēlīgajos noziegumos policijai ir zināmas vainīgās personas, atliek tikai pierādīt viņu nodarījumus.

Starp cietušajiem ir mazi bērni, kuri nevar pastāstīt, kas noticis, nesaprot, ko pieaugušais ar viņu darījis. Ar viņiem strādā psihologi, bērni atrodas krīžu centros. "Šie notikumi ir smagi, izmeklētājiem ar to visu jāsadzīvo un jātiek tam pāri. Tas nav tikai pliki cipariņš," uzsver Kriminālpolīcijas biroja priekšnieks. "Sabiedrība mums ir slima, nevar to pateikt citādi. Strādājot ar šiem procesiem – tās ir šausmas..."

I. Blīgzna saka paldies sabiedrībai, mediķiem, sociālajiem pedagogiem, kuri vērs uzmanību uz pazīmēm, ka

mazgadīgs vai nepilngadīgs bērns ir cietis. Īpaši interneta vidē pieaug seksuālu nodarījumu skaits. Varmākas uzrunā bērnus, prasa atsūtīt bildītes, nofilmēt kaut ko. "Jāsāk ar to, ka vecākiem ir jārunā ar bērniem par viltus draugiem, varbūt jāierobežo piekļuve internetam," spriež I. Blīgzna.

Nolēmumu par aizsardzību pret vardarbību nepildīšanā pērn vērojams neliels samazinājums. Personas, kurām tiesa noteikusi pagaidu ierobežojumus netuvoties, nesazināties, uzvedušās apzinīgāk. Aizsargājamie cilvēki tikuši mazāk apdraudēti, tā ir pozitīva tendence, uzsver I. Blīgzna. Lielu uzmanību policija pievēršusi situācijām, kad kāds no bijušajiem kopdzīves partneriem ar kriminālām darbībām traucē otram dzīvot. Šādu gadījumu skaits pieaudzis vairāk par pusi pret 2022. gadu. >>

